

- ✓ Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv
- ✓ Kort om andre velferdsordninger for landbruksforetak

Nytilsattopplæring

April 2025

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv

- skal bidra til å dekke kostnader til avløsning ved

- jordbrukerens sykdom
- barns sykdom
- fødsel
- svangerskap
- adopsjon/omsorgsovertakelse
- lege-/ sykehustime
- jordbrukerens dødsfall

Forskrift om tilskott til avløsning ved sjukdom og fødsel mv

§1 Føremål

Føremålet med tilskott etter denne forskrifta er å medverke til å dekkje kostnadene til avløsning ved eigen eller barns sjukdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall.

Forskrift + jordbruksavtale = regelverk

Avtale; Landbruks- og matminister Sandra Borch (Sp), t.v. leder Bjørn Gimming i Norges Bondelag og leder Kjersti Hoff i Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Foto: Håkon Mosvold Larsen / NTB

Skjermdump: bondebladet.no, 16. mai 2022

§2 Forholdet til jordbruksavtalen og anna regelverk

Tilskotet vert utrekna med grunnlag i satsar, definisjonar, utmålingsreglar mm fastsett i jordbruksavtalen.

— virker til Nordlands beste

Landbruksdirektoratet har all informasjon om regelverk

[Veiviser for avløsning ved sykdom og fødsel](#) gir oppdatert informasjon om regelverk og kommunens oppgaver for tilskuddsordningen.

Og historisk informasjon.

[Veiviser for tilskudd](#)

Avløsning ved sykdom og fødsel

Samlet oversikt for forvaltningen med informasjon om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel.

Veiledning og instruks

[Rundskriv 2025/3](#)

Kommentarer til regelverk

Kommentarer til forskrift om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel.

[Rundskriv 2025/2](#)

Forvaltningsansvar og saksbehandling

Veiledning og instruks for forvaltningsansvar og saksbehandling.

[Jordbruksavtale 20223-2024 \(www.regjeringen.no\)](#)

[Generell veiledning for saksbehandling i Agros](#)

[Tidligere rundskriv](#)

Samlet oversikt over eldre utgåtte rundskriv og brukerveiledninger.

Skjermdump: landbruksdirektoratet.no

— virker til Nordlands beste

Kapittel 9.2: satser, definisjoner, utmålingsregler mm

JORDBRUKSAVTALE

2024–2025

Tabell 9.3 Foretakets maksimale dagsats

Tilskuddsgrunnlag:	Maksimal dagsats, kr.
kr. 5 000 – 12 000	862
kr. 12 001 – 18 000	1 253
kr. 18 001 – 24 000	1 677
kr. 24 001 – 30 000	2 100
kr. > 30 000	2 600

Inngått mellom staten, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

«Foretakets dagsats skal settes til det minste beløpet av følgende to alternativer:

1. foretakets maksimale dagsats i samsvar med tabell 9.3, eller
2. høyeste maksimale dagsats for tilskuddsordningen, fratrasket det den personen som avløses
 - a. får, eller kan få i stønader fra Nav ved sykdom, uførhet (skade), svangerskap, fødsel og foreldrepermisjon,
 - b. får i lønn og dagpenger, får i alderspensjon, uføretrygd, gjenlevendeytelse, offentlig og privat tjenstepensjon samt avtalefestet pensjon og
 - c. får i honorar for verv og godtgjøring for tapt arbeidsfortjeneste.» ...

– virker til Nordlands beste

§3 Generelle vilkår

§3 Generelle vilkår

Tilskot etter denne forskrifta kan gjevast til føretak som er registrert i Einingsregisteret og som driv vanleg jordbruksproduksjon. Etter §7 kan tilskotet i staden gjevast til attlevande ektefelle, sambuar, forelder eller barn etter avdød jordbrukar.

Den som er avløst må ha hatt næringsinntekt fra jordbruk, gartneri mv fra foretaket i de to siste inntektsårene som han/hun har fått skatteoppgjør for per 1. januar i det året avløsningen skjedde. Hvis personen ikke er innehaver må inntekten ha vært minst $\frac{1}{2}$ G i gjennomsnitt per år.

For nye innehavere som per 1. januar enda ikke har fått skatteoppgjør for de to første årene etter oppstart kreves i stedet at jordbruks- eller gartneridriften i foretaket er egnet til å gi positiv næringsinntekt over tid.

§3 Generelle vilkår II

§3 Generelle vilkår

Tilskudd kan gis til dekking av dokumenterte utgifter til avløsning.

Som avløsning regnes ikke arbeid utført av person som

1. har næringsinntekt fra foretaket eller noen av foretakene i driftsfellesskapet.
2. er ektefelle eller samboer til noen som har næringsinntekt fra foretaket eller foretakene i driftsfellesskapet, eller
3. er under 15 år.

§4 Tilskudd ved sykdom

Det kan gjevast tilskot ved sjukdom dersom den personen som det vert søkt tilskot til avløyning av er yngre enn 70 år og sjukemeldt frå arbeid i føretaket. Det kan òg gjevast tilskot utan at sjukemelding ligg føre, dersom personen i samband med eigen sjukdom eller skade har vore til naudsynt behandling, kontroll eller undersøking på sjukehus eller hos spesialist godkjend av det offentlege.

Tilskot etter første ledd stansar når det er utbetalt tilskot for personen i til saman 425 dagar i løpet av dei tre siste åra. Teljinga av dagar tek til på nytt kvar gong det er gått 26 samanhengande veker sidan den siste dagen i den føregåande perioden det har vore utbetalt tilskot for.

Det er nytt fra 01.01.2025 at det kan gis tilskudd for til sammen 425 dager.

Behandles søknader for perioder før 01.01.2025 er max antall dager tilskudd 365 dager.

§5 Tilskudd ved svangerskap, fødsel og omsorgsovertakelse av barn

Det kan gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for er gravid og tek i mot svangerskapspengar, eller søker kan dokumentere med vedtak eller erklæring frå NAV at personen fyller dei medisinske vilkåra for rett til svangerskapspengar.

Det kan gjevast tilskot når den det vert søkt tilskot for:

- 1. tek i mot foreldrepengar etter folketrygdlova kapittel 14,*
- 2. har fått eingongsstønad ved fødsel etter folketrygdlova kapittel 14, eller*
- 3. har dagleg omsorg for eit barn og søker kan dokumentere*

- a. med avslagsvedtak eller erklæring frå Nav, at årsaka til at personen ikkje får foreldrepengar er at oppteningsvilkåra i folketrygdlova § 14-6 ikkje var oppfylde, og*
- b. med attest frå Folkeregisteret, at personen er registrert som far eller medmor til barnet og bur saman med barnet på same adresse*

§5 Tilskudd ved svangerskap, fødsel og omsorgsovertakelse av barn

Tilskot etter andre ledd nr. 2 kan gjevast for ei samanhengande periode tilsvarande mødrekvota og fellesdelen av foreldrepengerperioden ved fullt uttak av 100 % foreldrepengar. Tilskot etter andre ledd nr. 3 kan gjevast for ei samanhengande periode tilsvarande fedrekvota ved fullt uttak av 100 % foreldrepengar.

I samband med fødsel kan det gjevast tilskot for avløyning av faren i inntil 14 dagar dersom han bur saman med mora til barnet og føretaket ikkje tek i mot tilskot for avløyning av mor i desse dagane.

Der adoptivforeldre og fosterforeldre tek over omsorga kan det òg ytast slikt tilskot til ein av foreldra. Dette gjeld likevel ikkje ved stebarnsadoptsjon eller der barnet er over 15 år.

§ 6 Tilskudd ved sykdom hos barn

Det kan gis tilskudd til jordbruker som må ivareta sykt barn til og med det kalenderåret barnet fyller 12. Det må foreligge dokumentasjon i form av legeerklæring e.l.

Det kan også gis tilskudd når jordbrukeren følger barn til lege eller annen oppfølging

Tilskuddet kan gis for inntil 20 dager per år for hver av foreldrene

For enslige kan tilskuddet gis i inntil 40 dager per år. Ved

Når barnet er kronisk syk, langvarig syk eller har nedsatt funksjonsevne kan det gis tilskudd til barnet fyller 18 år

I slike tilfeller kan det gis tilskudd i inntil 30 dager per år for hver av foreldrene, og inntil 60 dager per år for enslige foreldre

§ 7 Tilskudd ved dødsfall

Gjenlevende ektefelle/samboer, barn eller foreldre til en avdød som drev et foretak med vanlig jordbruksproduksjon kan gis tilskudd til avløsning i inntil 8 uker etter dødsfallet

Avdøde må ha hatt ei gjennomsnittlig næringsinntekt fra jordbruk, gartneri mv fra foretaket på minimum $\frac{1}{2}$ G de siste to inntektsårene som foretaket har fått skatteoppgjør fr pr. 1. januar i dødsåret.

Søknadsfrist, dispensasjon og avkorting

- ✓ Søknadsfristen er ett år etter siste dag i den perioden det søkes tilskudd for
- ✓ Statsforvalteren kan gi dispensasjon fra søknadsfristen i særlige tilfeller

Det er avkortingsbestemmelser også i denne forskriften.

- ✓ § 11 Avkorting ved regelverksbrudd
- ✓ § 12 Avkorting ved feilopplysninger

Kommunens oppgaver

- Informere og veilede søkere
- Kontrollere søknadsdata
- Vurdere avkorting ved feilopplysninger
- Fatte vedtak
- Etablere internkontroll knyttet til forvaltning av tilskuddsordningen

Landbruksdirektoratet
Famandstodrettskontoret

Søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.
Søknadsfrist: Senest 1 år etter siste dag i perioden det søkes tilskudd til avløsning for.
Sendes kommunen der foretakets driftssenter ligger.

Tam skjema

1. Grunnopplysninger

Navn på foretaket: _____

Kommune: _____ Organisasjonsnr.: _____ Foretakets kontonr.: _____

Foretaket driver: ☐ Husdyrproduksjon ☐ Planteproduksjon ☐ Honningproduksjon ☐ Helse- og veksthusproduksjon

Foretaket er opprettet (dd.mm.åå): _____ Gårdsnr.: _____ Bruksnr.: _____ Feste- og leiersnr.: _____

Navn på den som har bitt avlest: _____

Den avleste er: ☐ Innehaver av ENK ☐ Ektefelle/partner til innehaver av ENK ☐ Deltaker i DA eller ANS

Dersom søker er ektefelle/partner til innehaver av ENK/DA/ANS: Her den avleste hatt minst 1/3 G i næringsinntekt fra foretakets jordbruks- / gartnerivirksomhet de to siste inntektsårene? ☐ Ja ☐ Nei

Tilskudd til avløsning søkes for perioden (dd.mm.åå - dd.mm.åå): _____

2. Avløsningsårsak (kryss av for aktuell årsak og gi utfyllende opplysninger)

☐ Sykemelding ☐ Behandling/kontroll ☐ Mottak av svangerskapsenger (eller oppfylder medisinske vilkår) ☐ Mottak av foreldrepenger

☐ 14 dager omsorgspermisjon i forbindelse med termin/fødsel: Avleste bor sammen med barnets mor ☐ Ja ☐ Nei

☐ 14 dager omsorgspermisjon i forbindelse med adopsjon (ikke stebar) / omsorgsovertakelse av barn som er 15 år eller yngre

☐ Barns legekonferanse/behandling ☐ Barns kroniske/langvarige sykdom eller funksjonsnedsettelse ☐ Jordbrukerens dødsfall

Oppgi evt. aktuell dato for - termin/fødsel, adopsjon eller omsorgsovertakelse, - sykt barns fødselsdato, eller - jordbrukerens dødsdato: _____

3. Inntektene til den avleste i søknadsperioden - ytelser, lønn, m.m.

Fyll ut perioden og oppgi brutto inntektsytelse, dvs. før skattetrekk, i hele kroner. Oppgi lønsheten beløpet er knyttet til, dvs. per dag/uke/14 dager/måned/ i perioden. Oppgi sykkelingsgraden eller evt. gradering av ytelsen - f.eks. 100% eller 50%. Kryss eventuelt av for at du ikke har den aktuelle inntekten hvis det er tilfellet.

Periode (dato-dato)	Beløp	Tidshet (per dag/uke/mnd o.l.)	Gradering av ytelsesbeløp/grad foretrep.	Oppgi type standpensjon
Sykepenger, svangerskapsenger, foreldrepenger, arbeidsavsløsningsenger (AAP), uføretygd eller uførespensjon	kr		%	
Ved graderte foreldrepenger kombinert med deltidsarbeid - oppgi fordelingen permisjon og deltidsarbeid	kr		%	
Engangstaned ved fødsel				
Lønn (fra arbeidsforhold, omsorgsplan, arbeidsoppgaver til foreldre o.l.)	kr	Tidshet (per dag/uke/mnd o.l.)	Kryss av hvis avleste ikke har hatt slik inntekt	
Pensjon (alderpensjon, AFP og tjenestepensjon)	kr		☐	
Honorar for verv	kr		☐	
Motgodtgjørelse	kr		☐	

Landbruksdirektoratet - Søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.
Side 1 av 4

Kommunen skal kontrollere alle søknader

Er opplysningene dokumentert?

Sykemeldingen

- ✓ Riktig periode?
- ✓ Riktig navn?
- ✓ Riktig sykmeldingsgrad?
- ✓ sykemeldt fra arbeid på foretaket?

Kommunen skal kontrollere alle søknader

Er alle inntekter oppgitt?

Grunnopplysninger	Inntekter til fradrag
Søknadsperiode og avløste	Sjekk om beløpene som søkeren har oppgitt er riktige. ?
Avløsningsårsak	Vis jordbrukerens inntekter
Inntekter til fradrag	Inntekter per dag knyttet til
Foretakets produksjon	Søkeren har oppgitt beløpene nede hele perioden. Sjekk dessuten at opplysningene er riktige. ?
Utgifter til avløser	

Klikk deg inn
etter den 10.
månedens
søknadsperiode

Kommunen skal kontrollere alle søknader

Er oppgitte utgifter til avløser dokumentert?

- Kontroller vedlagte fakturaer
- Stemmer antall timer/dager og periode?
- Gjelder avløsningen sykdom?
- Gjelder det oppgaver innehaver vanligvis gjør selv?
- Er beløpet lagt inn uten mva?

I liskuddsramme		I liskudd ikke registrert i 2018 / refusjonsberettiget 70 943,90	
Faktura 2685175			
Husdyrhold (03 Sykdomsavløsning)			
Timeliste for oppdragsnummer 26 433 607 i perioden 16.11.18-15.12.18			
Bekreftet av [redacted] 2018 23:33			
<u>Pris pr. enhet</u>	<u>Beløp</u>	<u>MVA</u>	
Arbeidstimer	59	Time	
Delt dag Delt dag manuelt - fast sats	57	Time	
Km godtgjørelse - avvikende sats Km godtgjørelse	1 800	Stk	
kr. 2,50			
Helgetillegg 25 prosent Helgetillegg 25%	6	Time	
Helgetillegg 25 prosent Helgetillegg 25%	6	Time	
Husdyrhold (03 Sykdomsavløsning)			
Timeliste for oppdragsnummer 26 433 559 i perioden 19.11.18-22.11.18			
Bekreftet av [redacted] 2018 16:53			
Arbeidstimer	28,40	Time	
Delt dag Delt dag manuelt - fast sats	28,40	Time	
Km godtgjørelse - avvikende sats Km godtgjørelse	80	Stk	
kr. 2,50			
Husdyrhold (03 Sykdomsavløsning)			
Timeliste for oppdragsnummer 26 433 560 i perioden 05.12.18-12.12.18			
Bekreftet av [redacted] 12 2018 13:05			

— virker til Nordlands beste

Kommunen skal kontrollere alle søknader

Er opplysninger om dyretall og areal troverdig?

- ✓ Dyretall og areal med planteproduksjon på første dag i søknadsperioden skal oppgis.
- ✓ OBS!!! Estil og Agros snakker ikke sammen

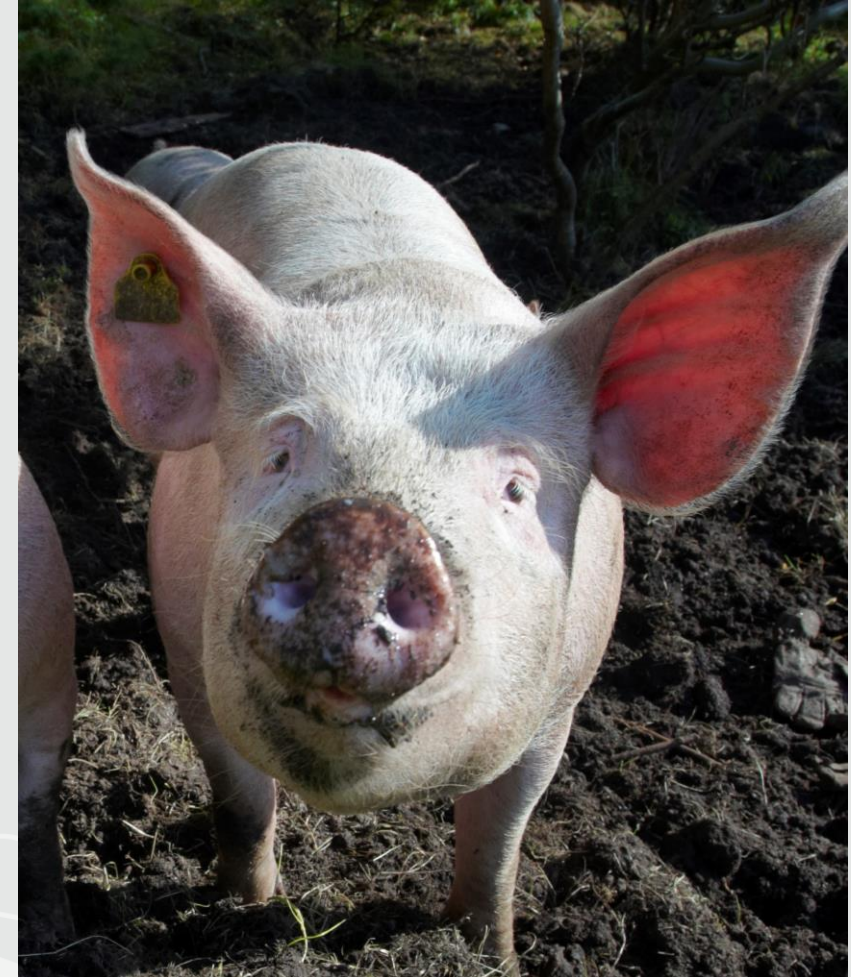

Foto: Bjørn Erik Rygg Lunde/ Statsforvalteren i Nordland

Kommunen skal kontrollere alle søknader

Oppfyller avløser vilkårene?

- ✓ Gammel nok?
- ✓ Ikke gift/samboer?
- ✓ Ikke næringsinntekt fra foretaket?

§ 9 Administrasjon, dispensasjon og klage

- ✓ Kommunen behandler søknader om tilskudd.
- ✓ Statsforvalteren behandler klager på kommunens vedtak hvis kommunen ikke tar klage til følge
- ✓ Kommunen behandler ikke søknad om dispensasjon, men bidrar med fakta og vurderinger til Statsforvalter
- ✓ Landbruksdirektoratet behandler klager på statsforvalterens vedtak om dispensasjon

Landbruksdirektoratet administrerer tilskot etter denne forskrifta. Vedtak om tilskot gjerast av kommunen.

Landbruksdirektoratet og statsforvalteren kan i særskilte høve dispensera frå vilkåra i § 3 andre ledd, § 4 t.o.m. § 7 samt § 8 andre ledd.

Vedtak som er gjort av kommunen kan klagast til statsforvaltaren. Vedtak som er gjort av statsforvaltaren kan klagast til Landbruksdirektoratet.

Velferdsordninger for innehavere av landbruksforetak

Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv

Tilskudd til
landbruksvikarordningen

Tidligpensjon for jordbrukere

Tidligpensjon for jordbrukere

Skal lette generasjonsskifter for brukere som har hatt hoveddelen av inntekten fra jordbruk/gartneri/skogbruk.

Kommunen har ingen rolle
Henvis til Statsforvalteren.

— virker til Nordlands beste

Foto: Colourbox

Tidligpensjon for jordbrukere

- ✓ Gjelder fra 62 år til 67 (fra 57 år for ektefelle/samboer)
- ✓ Må ha drevet eller ha leid bort landbruksforetaket i minst 15 år
- ✓ Må ha overdratt landbrukseiendommen og ikke eie/forpakte noen annen landbrukseiendom
- ✓ Må ikke ha næringsinntekt fra eller næringsinteresser i jordbruk-/gartneri-/skogbruksvirksomhet
- ✓ Kan motta arbeidsavklaringspenger, uføretrygd/uførepensjon, gjenlevendepensjon/etterlattepensjon og avtalefestet pensjon

Tilskudd til landbruksvikarordningen

Tilskuddet skal bidra til å sikre at foretak med husdyr- og planteproduksjon får tilgang på kvalifisert hjelp til avløsning ved sykdom og i krisesituasjoner.

Avløserlag som får tilskudd plikter å yte hjelp til foretak som har rett til tilskudd til avløsning ved sykdom mv, ved sykdom og i kriser.

